

**'ELUANG KERJAYA LEPASAN POLITEKNIK BIDANG ELEKTRONIK DAN
ELEKTRIK DI SEKTOR PERINDUSTRIAN ELEKTRONIK
DI DAERAH BATU PAHAT**

SHUHAILA BTE IBRAHIM

Projek Sarjana ini dikemukakan
sebagai memenuhi syarat penganugerahan
Sarjana Pendidikan Teknik dan Vokasional

**Jabatan Pendidikan Teknik dan Vokasional
Fakulti Teknologi Kejuruteraan
Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn**

SEPTEMBER 2002

*Sekalung kasih teristimewa untuk
suami yang tersayang dan tercinta Norshahbuddin Bin Hussin yang sentiasa memberi
dorongan, sokongan dan pengorbanan di sepanjang mengharungi kehidupan ini*

*Salam sayang dihulur buat putera Muhammad Amirul Haziq, ibu, mertua dan keluarga,
kakak serta adik yang banyak memberi sokongan – terima kasih segalanya.*

*Setangkai ingatan dititip kepada sahabat-sahabat yang senantiasa memberi semangat
untuk terus berjaya terutamanya Ijah, Syida, Zaida, Kak Siti semoga persahabatan ini
terus berkekalan*

PENGHARGAAN

Alhamdulillah syukur ke hadrat Allah S.W.T kerana dengan limpah rahmat dan kasih sayangNya dapatlah projek sarjana ini dilengkapkan sebagaimana yang dirancangkan.

Setinggi ucapan terima kasih diucapkan kepada En. Mohd Yusop bin Abd. Hadi sebagai pensyarah pembimbing yang banyak memberi tunjuk ajar sepanjang menyiapkan projek sarjana ini.

Penghargaan juga ditujukan kepada buat semua pihak yang terlibat secara langsung atau tidak langsung sepanjang melengkapkan projek sarjana ini terutamanya bagi pihak kilang-kilang yang terlibat. Sesungguhnya kerjasama wakil daripada kilang tersebut amatlah dihargai dan diucapkan terima kasih.

Akhir kata semoga projek sarjana ini dapat memberi manfaat dan faedah kepada pembaca.

Wassalam

ABSTRAK

Projek Sarjana ini bertajuk "*Peluang kerjaya lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik di sektor perindustrian elektronik di daerah Batu Pahat*". Secara keseluruhannya, objektif kajian ini dijalankan untuk melihat peluang-peluang kerjaya bagi graduan lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik di sektor perindustrian elektronik di daerah Batu Pahat. Projek Sarjana ini merupakan satu projek yang berbentuk kualitatif di mana responden terdiri daripada Pegawai Sumber Manusia kilang di sektor perindustrian elektronik di daerah Batu Pahat yang terpilih. Sepuluh buah kilang yang telah dipilih iaitu kilang SharpRoxy dan SMM di Batu 6, Batu Pahat, kilang Fujitsu di Parit Raja, Batu Pahat , kilang Mitsumi di Bukit Pasir, Batu Pahat, Asahi Electronics (M) Sdn. Bhd, Kawasan Perindustrian Mengkibol, Jalan Kluang, Akari Industries Sdn. Bhd, Jalan Ledang Tg. Laboh Batu Pahat, Alpha Electronics, Jalan Pegawai Batu Pahat, Action Electronics Trading Compony, Taman Banang Batu Pahat, Nexus Electonics Sdn. Bhd, Taman S. Sulong, Parit Sulong Batu Pahat, Nexquest Sdn. Bhd, Parit Kuari, Parit Raja, Batu Pahat dan Ishi Den Electronics (M) Sdn. Bhd, Kawasan Perindustrian Sri Gading. Data yang diperolehi adalah melalui temubual berstruktur. Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa terdapat banyak peluang- peluang kerjaya lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik di sektor perindustrian elektronik di daerah Batu Pahat yang boleh diceburi oleh lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik apabila tamat pengajian kelak.

ABSTRACT

This study entitled "*Career opportunities for the polytechnic graduate electronic and electric course in the electronic industry in Batu Pahat district*". The main objective of this research is to look about the career opportunities for the graduated polytechnic graduate electronic and electric course in the electronic industry in Batu Pahat district. This research is base on the qualitative method that involved ten of human resource officer from the selected electronics industries in Batu Pahat district. Ten factories are selected. There are Sharp Roxy and SMM factory at Batu 6, Batu Pahat, Fujitsu factory at Parit Raja, Batu Pahat and Mitsumi factory at Bukit Pasir, Batu Pahat, Asahi Electronics (M) Sdn. Bhd, Kawasan Perindustrian Mengkibol, Jalan Kluang, Akari Industries Sdn. Bhd, Jalan Ledang Tg. Laboh Batu Pahat., Alpha Electronics, Jalan Pegawai Batu Pahat, Action Electronics Trading Compony, Taman Banang Batu Pahat, Nexus Electonics Sdn. Bhd, Taman S. Sulong, Parit Sulong Batu Pahat, Nexquest Sdn. Bhd, Parit Kuari, Parit Raja, Batu Pahat and Ishi Den Electronics (M) Sdn. Bhd, Kawasan Perindustrian Sri Gading. The data were collection from the structured interview method. The data shows that there are many career opportunities for the polytechnic graduate electronic and electric course in the electronic industry in Batu Pahat district.

KANDUNGAN

PERKARA	HALAMAN
BORANG PENGESAHAN KAJIAN KES	
PENGESAHAN PENYELIA	
TAJUK PROJEK SARJANA	
PENGAKUAN PENYELIDIK	ii
DEDIKASI	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xiv
SENARAI LAMPIRAN	xvi

BAB 1   PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Masalah	2
1.3 Pernyataan Masalah	3
1.4 Persoalan Kajian	3
1.5 Objektif Kajian	4

1.6	Kepentingan Kajian	4
1.7	Skop Kajian	5
1.8	Definisi Istilah	5
1.8.1	Peluang	5
1.8.2	Kerjaya	5
1.8.3	Lepasan	7
1.8.4	Politeknik	7
1.8.5	Bidang	7
1.8.6	Elektronik	8
1.8.7	Elektrik	8
1.8.8	Sektor	8
1.8.9	Perindustrian	9
1.8.10	Elektronik	9
1.8.11	Batu Pahat	9
1.9	Definisi Pengoperasian	10
1.9.1	Peluang-peluang kerjaya	10
1.9.2	Lepasan politeknik	10
1.9.3	Bidang elektrik dan elektronik	10
1.9.4	Di sektor perindustrian elektronik	11

BAB 2 SOROTAN PENULISAN

2.1	Pendahuluan	12
2.2	Kerja dan Pekerjaan	12
2.3	Kerjaya	13
2.4	Teori kerjaya	15
	1. Teori Anne Roe (1956)	15

2.	Teori Ginzberg (1972)	17
3.	Teori Holland (1966)	19
2.5	Kajian kajian yang lepas	21

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pendahuluan	24
3.2	Responden	25
3.3	Rekabentuk kajian	26
3.4	Prosedur kajian	26
3.5	Instrumen kajian	27
3.6	Pengumpulan data	28
3.7	Analisa data	28

BAB 4 REKABENTUK PRODUK

4.1	Pengenalan	30
4.2	Penghasilan produk	30
4.3	Objektif penghasilan produk	31
4.4	Bentuk dan ciri produk	31
4.5	Kronologi pembinaan produk	32
4.6	Permasalahan dalam membina produk	35
4.7	Bahan, kos dan masa memina produk	35
4.8	Sasaran penggunaan carta alir	36

BAB 5 DAPATAN KAJIAN

5.1	Pengenalan	37
5.2	Proses penganalisan data	38
5.3	Perihal responden	38
5.4	Keputusan daripada dapatan kajian temubual berstruktur	39
5.5	Kesimpulan	75

BAB 6 RUMUSAN, CADANGAN DAN KESIMPULAN

6.1	Pengenalan	76
6.2	Rumusan	76
6.3	Cadangan	78
6.3.1	Cadangan Hasil Kajian	78
6.3.2	Cadangan untuk kajian akan datang	79
6.4	Kesimpulan	80

RUJUKAN	81
----------------	----

LAMPIRAN	A contoh borang soal selidik	83
	B carta alir peluang-peluang kerjaya lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik	
	a) Kilang Sharp	87
	b) Kilang Fujitsu	88

c) Kilang Mitsumi	89
d) Kilang Asahi	90
e) Kilang Akari	91
f) Kilang Alpha	92
g) Kilang Action	93
h) Kilang Nexus	94
i) Kilang Nexquest	95
j) Kilang Ishi Den	96

PTTA UTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

SENARAI JADUAL

NO. JADUAL	TAJUK	MUKA SURAT
2.1	Klasifikasi Pekerjaan Mengikut Roe	17
2.2	Contoh cara hidup tersendiri dan persekitaran pekerjaan.	20
3.1	Prosedur kajian yang dijalankan untuk menghasilkan projek sarjana	27
5.1	Jawapan kepada soalan adakah pihak kilang mengambil tenaga pekerja daripada lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik	39
5.2	Jawapan kepada soalan peluang-peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang	42
5.3	Jawapan kepada soalan sekiranya ada peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang ,apakah laluan kerjaya untuk lulusan sijil dan diploma	50
5.4	Jawapan kepada soalan bidang yang diperlukan daripada lepasan Politeknik untuk bekerja di kilang	56
5.5	Jawapan kepada soalan cara pihak kilang menyebarkan maklumat berkenaan dengan jawatan yang diperlukan	59
5.6	Jawapan kepada soalan kadar peratus pekerja yang dari lulusan Politeknik	62
5.7	Kadar peratus pengambilan pekerja di kilang di bahagian pengeluaran	65
5.8	Jawapan kepada soalan adakah mengambil pekerja daripada lepasan Politeknik mengikut keperluan dan permintaan pasaran kerja	66

5.9	Jawapan kepada soalan adakah kursus / kelulusan di Politeknik bersesuaian dengan kehendak / keperluan jawatan di kilang.	69
5.10	Jawapan kepada soalan adakah anda berpuas hati dengan cara kerja bagi lepasan Politeknik mengikut kemahiran yang mereka perolehi	72

PTTA UTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

SENARAI RAJAH

NO. RAJAH	TAJUK	MUKA SURAT
2.1	Hirarki Keperluan Maslow	15
4.1	Langkah penghasilan carta alir peluang-peluang kerjaya lepasan politek	32
5.1	Peluang-peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Sharp	45
5.2	Peluang-peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Fujitsu	45
5.3	Peluang-peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Mitsumi	46
5.4	Peluang-peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Asahi	46
5.5	Peluang-peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Akari	47
5.6	Peluang-peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Alpha	47
5.7	Peluang-peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Action	48
5.8	Peluang-peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Nexus	48
5.9	Peluang –peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Nexquest	49
5.10	Peluang –peluang kerjaya yang ditawarkan di kilang Ishi Den	49

- 5.11 Kadar peratus dari lulusan politeknik bidang elektronik
dan elektrik sijil dan diploma tahun 2001 65

SENARAI LAMPIRAN**LAMPIRAN****TAJUK****MUKA SURAT**

A	Borang soal selidik	83
B	Carta aliran kerjaya lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik di kilang perindustrian elektronik di daerah Batu Pahat	87

PTT AUTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 PENGENALAN

Politeknik merupakan salah satu pusat pengajian yang mana asas pendidikannya adalah berdasarkan pendidikan teknikal dan vokasional. Sebagai salah satu pusat pengajian, maka adalah menjadi misi kesemua politeknik di Malaysia ini untuk melahirkan pelajar-pelajar yang berwibawa dari segenap segi iaitu dari segi kemahiran dan pemikiran yang tinggi bagi memenuhi keperluan pasaran buruh, terutamanya dalam pasaran industri yang dipelopori oleh pihak swasta dan kerajaan. Pelajar juga seharusnya mampu menghadapi apa jua cabaran demi memenuhi hasrat dan seruan kerajaan, agar tenaga buruh yang dihasilkan oleh pusat-pusat pengajian di Malaysia adalah merupakan pekerja yang berkualiti dan mampu bersaing dalam apa jua bidang yang diceburi.

Dengan ini secara tidak langsung, kerjaya di bidang perindustrian memainkan peranan yang penting dalam melahirkan pembangunan tenaga manusia yang produktif dan berketrampilan. Oleh itu graduan-graduan lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik memainkan peranan yang penting di dalam merealisasikan Malaysia sebagai negara perindustrian sepenuhnya.

Oleh itu adalah perlu untuk melihat peluang-peluang kerjaya lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik di sektor perindustrian elektronik di daerah Batu Pahat dalam usaha menempatkan diri mereka di alam pekerjaan selepas tamat pengajian serta dapat memenuhi keperluan yang dikehendaki oleh pihak majikan.

1.2 Latar belakang masalah

Kemajuan negara yang begitu pesat pastinya melahirkan persaingan yang membawa kepada perubahan-perubahan hidup terutamanya dalam bidang pekerjaan, kekeluargaan dan kehidupan seharian. Oleh yang demikian, memilih dan menentukan dunia pekerjaan di masa kini dan akan datang adalah sangat penting dan signifikan bagi setiap individu.

Menurut Gibson dan Mitchell (1981) pekerjaan adalah aktiviti –aktiviti yang spesifik. Pekerjaan selalu dihubungkaitkan dengan mobiliti sosial. Ini disebabkan pekerjaan berkait rapat dengan faktor-faktor penting yang menentukan kedudukan dan status sosial sekarang. Begitu juga pekerjaan dapat meramalkan pendapatan, pelajaran dan lain-lain aspek kehidupan yang dikehendaki oleh seseorang. Menurutnya lagi, pekerjaan merupakan suatu kategori yang penting untuk membahagikan dan menentukan kedudukan tinggi rendah anggota sesuatu masyarakat. Malah pekerjaan boleh dijadikan indeks yang objektif dalam suatu penyelidikan.

Salah satu matlamat wawasan 2020 ialah menjadikan Malaysia sebagai sebuah negara maju dan negara industri sepenuhnya. Sektor perindustrian berkembang pesat sejak awal 1990an sehingga menimbulkan masalah tidak cukup tenaga mahir untuk menggerakkan industri yang ada. Namun begitu, kehadiran lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik yang menjadi tulang belakang kepada sektor perindustrian dapat membantu menangani masalah tersebut.

1.3 Pernyataan masalah

Masalah yang menjadi persoalan yang telah ditinjau oleh pengkaji ialah ingin mengetahui laluan kerjaya bagi lepasan Politeknik bidang elektronik dan elektrik di sektor Perindustrian Elektronik di daerah Batu Pahat dan untuk mengetahui peluang-peluang kerjaya selepas tamat pengajian di Politeknik kerana adakalanya perkara ini tidak didedahkan oleh mana-mana pihak. Peluang kerjaya perlu dikaji agar lepasan politeknik bidang elektrik dan elektronik ini akan mendapat pekerjaan selepas tamat pengajian kerana keadaan ekonomi yang gawat maka pekerjaan amat diperlukan.

1.4 Persoalan Kajian

Kajian ini dibuat bagi mendapatkan jawapan kepada persoalan-persoalan seperti berikut :

1. Apakah peluang-peluang kerjaya bagi lepasan Politeknik bidang elektronik dan elektrik di sektor perindustrian elektronik di daerah Batu Pahat ?.
2. Apakah laluan kerjaya bagi sijil dan diploma lepasan Politeknik bidang elektronik dan elektrik yang boleh diceburi selepas tamat pengajian kelak?.

1.5 Objektif kajian

Kajian ini dijalankan untuk :

1. Melihat peluang-peluang kerjaya bagi graduan lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik di sektor Perindustrian Elektronik daerah Batu Pahat.
2. Menghasilkan carta alir bagi melihat peluang-peluang kerjaya lepasan politeknik bidang elektronik dan elektrik di sektor Perindustrian Elektronik di daerah Batu Pahat.

1.6 Kepentingan kajian

Kajian ini dijalankan kerana kerjaya adalah satu perkara yang penting dan berkait rapat dengan masa depan seseorang dan alam pendidikan. Oleh itu perlu diketahui peluang-peluang kerjaya yang dapat diceburi oleh lepasan Politeknik bidang elektronik dan elektrik di sektor perindustrian elektronik di daerah Batu Pahat serta pekerjaan apakah yang paling banyak diperlukan oleh para majikan di dalam sesuatu industri bagi memperkembangkannya.

Kajian yang dihasilkan juga dapat membantu lepasan Politeknik bidang elektronik dan elektrik mengetahui laluan kerjaya yang diperlukan mengikut trend sekarang. Kerjaya yang dimaksudkan adalah berdasarkan kepada sektor perindustrian yang kini sedang pesat membangun untuk meningkatkan ekonomi negara. Oleh itu sektor perindustrian ini penting dan perlu diketengahkan kerana adakalanya lepasan Politeknik bidang elektronik dan elektrik ini tidak didedahkan oleh mana-mana

pihak mengenai kerjaya yang ingin dipilih. Ianya juga dikaji bagi mengetahui dan memastikan laluan kerjaya yang ingin diceburi bersesuaian dengan keperluan negara.

1.7 Skop kajian

Pengkaji akan menumpukan kajian kepada kilang-kilang yang berasaskan perindustrian elektronik di daerah Batu Pahat.

1.8 DEFINISI ISTILAH

1.8.1 Peluang

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), peluang boleh didefinisikan sebagai kelapangan atau kesempatan.

1.8.2 Kerjaya

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), kerjaya boleh didefinisikan sebagai penglibatan yang berterusan serta perkembangan dan kemajuan

seseorang di dalam sesuatu lapangan (profesional, kegiatan) biasanya sebagai cara mencari kehidupan.

Menurut Super (1972) kerjaya ialah meliputi persediaan sebelum seseorang itu menceburkan dirinya dalam dunia pekerjaan dan pekerjaan yang akan dilakukan selepas bersara . Sementara itu Tolbert(1974) menyatakan kerjaya sebagai satu rangkaian pekerjaan di mana seseorang individu melibatkan diri.

Khor Kah Haun (1991) pula menyatakan bahawa kerjaya merupakan keseluruhan bidang kerjaya yang dialami oleh seseorang individu sepanjang hidupnya. Sidek Mohd Noah (1997) membuat kesimpulan bahawa proses kerjaya adalah satu proses yang berterusan yang mana melibatkan diri dalam tugas perkembangan yang perlu untuk perkembangan peribadi dalam dunia pekerjaan.

Definisi kerjaya menurut pandangan beberapa orang penulis dalam National Career Development adalah:

“Career is the totality of work and leisure in which a person is involve in his or her whole life”

(Sears, 1982:438)

“Career encompasses various roles, circumstances and places that one encounters in a life time ”.

(Gybers & More, 1981:438)

Secara kesimpulannya kerjaya boleh dirumuskan sebagai sesuatu bidang pekerjaan yang akan diceburi oleh seseorang individu.

1.8.3 Lepasan

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), lepasan boleh didefinisikan sebagai tidak terikat lagi, tidak mempunyai pertalian (perhubungan, sangkut paut).

1.8.4 Politeknik

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), Politeknik boleh didefinisikan sebagai pusat pengajian tinggi yang menawarkan pelbagai kursus, terutamanya dalam bidang sains dan teknik.

1.8.5 Bidang

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), bidang boleh didefinisikan sebagai beberapa peringkat pelajaran yang singkat mengenai sesuatu perkara (pengetahuan dan lain-lain) kursus atau kursus pengajian.

1.8.6 Elektronik

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), elektronik boleh didefinisikan sebagai penggunaan alat yang dibina (dijalankan) dengan kaedah (prinsip) teknologi elektron.

1.8.7 Elektrik

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), elektrik boleh didefinisikan sebagai perlengkapan dan penggunaan tenaga elektrik pada bermacam-macam alat.

1.8.8 Sektor

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), sektor boleh didefinisikan sebagai bidang sesuatu usaha (kegiatan industri, pertanian dan lain-lain).

1.8.9 Perindustrian

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), perindustrian boleh didefinisikan sebagai perihal industri, yang berkaitan dengan industri di sektor-sektor perkilangan iaitu industri makanan, pakaian, elektronik dan sebagainya.

1.8.10 Elektronik

Mengikut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (1989), elektronik boleh didefinisikan sebagai penggunaan alat yang dibina (dijalankan) dengan kaedah (prinsip) teknologi elektron.

1.8.11 Batu Pahat

Batu Pahat adalah salah satu daerah di Johor dan amat sesuai untuk dibuat kajian kerana terdapatnya banyak kilang-kilang yang berdasarkan perindustrian elektronik.

RUJUKAN

Abdul Aziz Ismail (1998). "Motivasi remaja Cemerlang, Menyemai Keyakinan diri Untuk Berjaya". Kuala Lumpur : A-Hidayah Publishers. Hlm 153-163

Charles P.Chen (1998). " Understanding Career Development : A Convergence of Perspectives". Journal of Vocational Education and Traning, Vol. 50, No. 3 Hlm 437-461.

Dewan Bahasa dan Pustaka (1989). "Kamus Dewan". Edisi 4. Kuala Lumpur: Kementerian Pendidikan.

Gibson dan Mitchell (1981)."Theories of Career Development". New York : John Wiley and sons.

Ginzberg, E. Ginsburg, S.W., Axelrad., S., Herma, J.L. (1972). Occupational Choice : "An Approach to a General Theory. Columbia University Press": New York

Holland, J.L.(1966). "The Psychology of Career". New York: Mc Graw Hill

Khor Kha Haun (1991), "Minat Kerjaya di kalangan pelajar di tinjau dari sudut jantina, etnik dan kursus pengajian: Satu tinjauan di Sebuah Pusat Pengajian Tinggi , Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia".

Mohd Majid Konting (1994). "Kaedah Penyelidikan Pendidikan". Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur.

Mohd Najib Ghafar (1997). "Pembinaan dan Analisis Ujian Bilik Darjah". Johor Bahru: Universiti Teknologi Malaysia.

Professor Mohamed Hussin Ibrahim et. al. Kuala Lumpur: PPP; Universiti Teknologi Malaysia, 1989 yang bertajuk Terjemahan: "Kajian Pengesanan Pelajar-Pelajar Lepasan Politeknik, Sekolah-Sekolah Teknik dan Vokasional". Tracer Study on Graduates of Polytechnics, Technical and Vocational Schools
<http://www2.moe.gov.my/~bppdp/kajian1989.htm>

Roe, Anne. (1956). "The Psychology of Occupations". New York : John Wiley and sons

Rohani Nasir, (1985). "Minat dan Proses Perkembangan Kerjaya, Kertas kerja Seminar Psikologi dan Masyarakat Kedua, Bangi: Univbersiti Kebangsaan Malaysia".

Sulaiman Ngah Razali (1996). "Analisis Data Dalam Penyelidikan Pendidikan". Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Sidek Mohd Noah (1997). "Penilaian dalam kaunseling". Institut Pendidikan dan Pembelajaran Jarak Jauh (IDEAL) Serdang: Universiti Putra Malaysia.

Super, D.E (1957). "The psychology of careers". New York : Harper and Ro Publishers.
Hlm 14-56

Tolbert, E.L(1974). " Counseling For Career development". Boston Houghton Mifflin Company. Hlm 55-60

Urhem, A & Stacy, B. (1991). "Young People's Understanding of Society". London & New York : Routledge. Lm 56-82